

facebook® samfelagið

11 prosent av
føroyingum
brúka ongantíð
internetið.

61 prosent av
føroyingum hava
vangamynd á
Facebook.

Fleiri føroyskar kvinnur
enn menn eru á
Facebook. **64 prosent**
av kvinnum og 58
prosent av monnunum
hava vangamynd.

ER FRÍTT

journalistikki í dag. Megin-reglan um uttanveltaðan tíðindaflutning hevði ikki fastatøkur. Flokspolitisku bløðini vóru heldur brúkt sum stríðsamboð hjá politisku flokkunum heldur enn at virka sum óheftir tíðindamiðlar. Um lesarin vildi gera sær sakliga meting av einum máli var neyðugt at lesa fleiri bløð, og síðan koma til eina niðurstøðu.

Dagblaðið var knýtt at Fólkaflokkinum, Dimmalætting at Sambandsflokkinum, Sosialurin at Javnaðarflokkinum, 14. September at Tjóðveldisflokkinum og

Tingakrossur at Sjálvstýrisflokkinum. Í hvørjum blaði var hjúklað um eina – bara eina – politiska hugsjón, og boðskapurin var einfaldur. Samfelagmál, heimspolitikkur, mentan og tjóðskaparmálið vóru taglað eftir einum politiskum karmi, alt eftir hvat blað talan var um. Blaðstjórnarnir høvdu undir hesum umstøðunum friar teymar at røkta sína politiska ideologi og kundu hava hondina yvir kjakinum, sum fór fram í sínum blaðið.

At skriva lesarabræv var meira tignarligt fyrr. Tað vóru ikki øll, sum góvu sína

meining til kennar – kanska serliga, tí tað tók ofta fleiri dagar, áðrenn greinar og lesarabrøv komu fram. Tilgongdin var ov drúgv, tú noyddist á posthúsið við lesarabrævið, har tað síðan varð borið víðari, og blaðstjórnar kundu – og kunnu enn – velja og vraka millum tilfarið, sum kom inn. Munurin er nú, at bløðini, Sosialurin og Dimmalætting, skulu eitast at vera politisk óheft.

Orðið er frítt

Tøkniliga framgongdin hevur verið øgilig seinastu

áratiggjuni, og tað hevur kollvelt samskiptisheimin. Samskiptismiðlarnir hava togað allar borgarar, verkafólkini og politikarnar, inn í sama kjakrúm – fjarstøðan er minkað, tí øll hittast á jøvnum føti.

Stóra skerjingin av fjarstøðuni millum borgarar hevur havt við sær, at tað eru fleiri, sum tak lut í kjakinum. Spurningurin er, hvørjir fyrimunirnir og vansarnir eru við, at øll hava upplagdan møguleika at geva sína meining til kennar. Orðaskiftini á samskiptismiðlunum hava fing-

ið fastartøku í samlaða almenna rúminum, og traditionellu miðlarnir – útvarpið, sjónvarpið og bløðini – varpa stundum ljós á kjakið, sum er á Facebook og aðrastaðni.

Tað er nú ikki neyðugt at bíða tvey samdøgur eftir aftursvari til lesarabræv, sum er fest á blað. Lesarabrævið verður skrivað og fær pláss á alnetinum, har øll kunnu

viðmerkja greinina í somu stund, hon er komin út. Har eru eingir redaktørar, sum finnast at tínum málburði, og eingin, sum lukar tína meining burtúr. Orðið er frítt, og talufrælsið er óskert. Av somu orsök verður ofta ført fram, at broytta atferðin brýtur niður múrin millum dygdargóða og virðisleysa kjakið.

taka við læru

Skrivi- og talufrælsið er eisini galdandi á Facebook. Høgni Reistrup vísir kortini á, at vit eru enn á byrjunarstigi og læra av royndum.

- Tað er skjótt, at kjakið verður ófantaligt, tá eingin hevur ábyrgd av tí. Har eru eingir beinleiðis karmar, tí orðið er frítt. Tað er gleðiligt, at hesin etiski spurningurin hevur tikið seg upp nú í kjalarvørrinum av kjakinum um pedofili. Karmarnir, hvat tú kann taka tær fyri og ikki, taka skap við tíðini, og øll taka við læru, heldur hann og skoytir uppí, at hetta er ikki serføroyskt, hetta er galdandi allastaðni.

Tignin tann sama

Tað er ofta, at útvørpini, sjónvarpið og bløðini finna søgur á Facebook. Dømi eru, tá Kári á Rógvi, fyrrverandi formaður í Sjálvstýrisflokkinum, rópti danska forsætisráðharran fyri eitt r-hol, tá Levi Mørk flutti

fram fasistisk sjónarmið og gav muslimum skuldina fyri bumbuatsóknina og hóprápið í Oslo, tá Helgi Abrahamsen metti tað vera átaluvært, at aðalstjóri var til politiskt mótmælistiltøk, og tá Jóna Mortensen strikaði sína vangamynd.

- Tað, sum politikarar skriva á Facebook, skal takast í størsta álvara, og tað er sjálvandi ein søga, um politikarar gera vart við seg við meiningum. Mín sannføring er, at tignin á lesarabrævi og Facebook er tann sama. Einasti munurin er, at kjakið gongur í størri mun fyri seg á samskiptismiðlunum og fer bara at vinda upp á seg, sigur Høgni Reistrup.

- Tað er skjótt, at kjakið verður ófantaligt, tá eingin hevur ábyrgd av tí. Har eru eingir beinleiðis karmar, tí orðið er frítt, sigur Høgni Reistrup, miðlaserfrøðingur

